

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-76/2019

2020 m. balandžio 1 d. Nr. KT64-A-S59/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-76/2019.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja prašo ištirti Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. balandžio 24 d. priimto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Pakeitimo įstatymas) 1 straipsnio, 3 straipsnio 3 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

2. Pareiškėjos prašyme ir jo prieduose nurodytos šios aplinkybės.

2.1. [Duomenys neskelbiami] yra [duomenys neskelbiami] projekto vystymo bendrovė (toliau – Bendrovė). Šio projekto vystymui 2013 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija Bendrovei išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus.

2.2. 2013 m. vasaros pradžioje Bendrovės akcininkai pradėjo derybas su [duomenys neskelbiami] (toliau – Investuotojas) dėl Bendrovės akcijų pardavimo. Investuotojo iniciatyva Bendrovės atstovai kreipėsi į Lietuvos kariuomenę su prašymu suderinti Bendrovės vystomo vėjo jėgainių parko projektą.

Lietuvos kariuomenė, atsižvelgdama į nacionalinio saugumo interesus, 2013 m. spalio 21 d. raštu atsisakė suderinti Bendrovės projektuojamo vėjo elektrinių parko statybos vietas (toliau – Lietuvos kariuomenės 2013 m. spalio 21 d. sprendimas), nes vėjo elektrinės pateko į teritorijas,

kuriose jų statyba galėjo turėti įtakos Lietuvos kariuomenės užduočių vykdymui. Šis Lietuvos kariuomenės sprendimas teismuose ginčytas nebuvo.

2.3. 2013 m. spalio 29 d. tarp Bendrovės akcininkų ir Investuotojo buvo sudaryta Bendrovės akcijų pirkimo–pardavimo sutartis, kuria šalys, be kita ko, susitarė iš akcijų pardavimo kainos išskaičiuoti visus Bendrovės įsipareigojimus, kurie atsiras sandorio užbaigimo dieną (toliau – Akcijų pirkimo–pardavimo sutartis).

2013 m. lapkričio 4 d. buvo įsteigta pareiškėja, kuriai perleistos Bendrovės akcijos. Pareiškėja ir Investuotojas 2014 m. liepos 29 d. pasirašė Akcijų pirkimo–pardavimo sutarties pakeitimą, pagal kurį pareiškėja perėmė visas pirminių Bendrovės akcininkų teises ir pareigas pagal minėtą sutartį.

2.4. Įsigaliojus ginčijamam teisiniam reguliavimui (2014 m. liepos 1 d.), Lietuvos kariuomenė 2014 m. liepos 18 d. raštu Bendrovę informavo, jog, vadovaujantis *inter alia* Pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, Bendrovės vėjo elektrinių statyba galima su sąlyga, kad ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo bus pasirašyta sutartis dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 8 dalyje nurodytos kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti (toliau – kompensacija), sumokėjimo (toliau – ir Lietuvos kariuomenės 2014 m. liepos 18 d. sprendimas). Lietuvos kariuomenė ir Bendrovė 2014 m. lapkričio 7 d. pasirašė sutartį, pagal kurią jos šalys susitarė, kad Bendrovė sumokės 847 138, 55 Eur kompensaciją (toliau – 2014 m. lapkričio 7 d. sutartis dėl kompensacijos sumokėjimo). Nei Lietuvos kariuomenės 2014 m. liepos 18 d. sprendimas, nei 2014 m. lapkričio 7 d. sutartis dėl kompensacijos sumokėjimo teismuose ginčyti nebuvo.

2.5. Pareiškėja ir Investuotojas 2014 m. rugpjūčio 13 d. sudarė papildomą susitarimą, kuriuo Bendrovės akcijų pardavimo kainą sumažino kompensacijos dydžio suma, t. y. 847 138, 55 Eur. Šiuo susitarimu pareiškėjai taip pat buvo palikta teisė atgauti iš Bendrovės akcijų pardavimo kainos išskaičiuotą kompensaciją tuo atveju, jeigu Bendrovės, Investuotojo ir (ar) pareiškėjos iniciatyva kompensacijos suma bus bet kokiais pagrindais grąžinta Bendrovei, pvz., kaip žalos atlyginimas ar kitokia forma.

3. Pareiškėja nurodo, kad jos konstitucines teises ar laisves pažeidė Lietuvos kariuomenės 2014 m. liepos 18 d. sprendimas. Iš pareiškėjos prašymo matyti, kad po to, kai buvo pasirašyta 2014 m. lapkričio 7 d. sutartis dėl kompensacijos sumokėjimo, pareiškėja kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, be kita ko, su prašymu priteisti iš Lietuvos valstybės turtinę žalą. Šią žalą pareiškėja kildino iš to, kad, pasak jos, iš Bendrovės nepagrįstai buvo reikalaujama pasirašyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 8 dalyje numatytą sutartį dėl kompensacijos. Pareiškėja savo patirta žala laikė negautas pajamas, t. y. pagal

2014 m. lapkričio 7 d. sutartį sumokėtą kompensaciją, kuria buvo sumažinta Bendrovės akcijų pardavimo kaina.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2016 m. spalio 10 d. sprendimu pareiškėjos skundą atmetė kaip nepagrįstą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2018 m. birželio 26 d. nutartimi panaikino Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016 m. spalio 10 d. sprendimą ir bylą perdavė nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo. Bylą iš naujo išnagrinėjęs Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. kovo 26 d. sprendimu pareiškėjos skundą atmetė. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2019 m. rugpjūčio 14 d. nutartimi Vilniaus apygardos administracinio teismo 2019 m. kovo 26 d. sprendimą paliko nepakeistą.

4. Pareiškėjos prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2019 m. gruodžio 5 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

5. Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

6. Kaip minėta, pareiškėja prašo iširti Seimo 2014 m. balandžio 24 d. priimto Pakeitimo įstatymo 1 straipsnio, 3 straipsnio 3 dalies atitiktį Konstitucijai.

6.1. Ginčijamu Pakeitimo įstatymo 1 straipsniu buvo pakeista ir nauja redakcija išdėstyta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (2011 m. gegužės 12 d. redakcija) 49 straipsnio 8 dalis. Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 8 dalyje (2014 m. balandžio 24 d. redakcija) buvo nustatyta pareiga vėjo elektrinių statybos vietas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomi apribojimai, derinti su Lietuvos kariuomene; taip pat įtvirtinta nuostata, kad, nustačius, jog planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad gamintojas ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo; kartu įtvirtinta ir šios kompensacijos dydžio apskaičiavimo tvarka.

Šiame kontekste pažymėtina, kad pareiga vėjo elektrinių statybos vietas, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomi apribojimai, derinti su Lietuvos kariuomene buvo įtvirtinta ir iki tol galiojusioje Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo

(2011 m. gegužės 12 d.) 49 straipsnio 8 dalyje, tačiau šiame įstatyme galimybės, sumokėjus kompensaciją, suderinti vėjo elektrinių statybos vietas nebuvo numatyta.

6.2. Ginčijamoje Pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad gamintojai, kurie turi leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių ir planuoja statyti vėjo elektrines teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomi apribojimai, ir nėra gavę leidimo elektros energijai gaminti, per 30 dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos su Lietuvos kariuomene pasirašo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 8 dalyje nurodytą sutartį ir pateikia sutartyje numatytos prievolės įvykdymo užtikrinimą; leidimai gaminti elektros energiją šiems gamintojams išduodami tik pateikus sutartį ir prievolės įvykdymo užtikrinimą.

7. Kaip minėta, iki ginčijamo teisinio reguliavimo įsigaliojimo Lietuvos kariuomenė 2013 m. spalio 21 d. sprendimu atsisakė suderinti Bendrovės vėjo elektrinių parko statybos vietas. Kaip matyti iš Lietuvos kariuomenės 2014 m. liepos 18 d. sprendimo, pagal ginčijamą teisinį reguliavimą atsirado galimybė Bendrovės vėjo elektrinių parko statybos vietas suderinti sumokėjus kompensaciją. Pažymėtina, kad Bendrovė, sudarydama 2014 m. lapkričio 7 d. sutartį, sutiko sumokėti minėtą kompensaciją. Be to, pareiškėja 2014 m. rugpjūčio 13 d. susitarė su Investuotoju Bendrovės akcijų pardavimo kainą sumažinti kompensacijos dydžio suma. Vadinasi, kaip matyti iš šių aplinkybių, pareiškėja prisiėmė finansines pasekmes, susijusias su vėjo elektrinių parko statybos vietų suderinimu.

Taigi, priešingai nei nurodo pareiškėja, jos tariamas konstitucinių teisių ir laisvių pažeidimas sietinas su 2014 m. rugpjūčio 13 d. papildomu susitarimu ir 2014 m. lapkričio 7 d. sutartimi prisiimtais įsipareigojimais, o ne su ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu priimtu Lietuvos kariuomenės 2014 m. liepos 18 d. sprendimu.

8. Kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu iširti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja ne bet kokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, o tik tokie jose nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2019 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT43-A-S31/2019, 2020 m. kovo 25 d. sprendimai Nr. KT53-A-S48/2020 ir Nr. KT55-A-S50/2020).

9. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėja neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

10. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjos prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-76/2019.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Dainius Žalimas